

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 50. Quænam proponi debeant ei, qui inquiritur, & communicari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

Praelatum requiritur infamia, quæ sine scandalo diffamulari nequit, quia v. g. diffamatus de delicto incontinentia; vel etiam quæ sine damno rerum Ecclesiæ, aut periculo infectionis aliorum tolerari non debet, ut si infamatus de dilapidatione vel hæresi, Pirh. n. 60. juxr. cit. c. qualiter. & Abb. ibi. n. 9. Quin & semper majorem prærequirit infamacionem ad inquirendum contra Praelatum, ex eo, quòd facile Praelatis à subditis falsa crimina impnantur, dum ob executionem officii odium illorum incurunt; idem cum Abb. l. c.

Quæst. 48. An & qualiter ad inquisitionem specialem requiratur, ut constet de corpore delicti?

R Esp. Primò: Ante inquiri contra personam delicti, id est, nisi prius constet de corpore delicti, inquiritur, reipsa commissum esse. Sic v. g. ante omnem aliam inquisitionem, se informare debet Judex, & facere constare, quòd homicidium, de quo est quæstio, revera sit commissum, ita ut, si non prius constet de eo factò, inquisitio & processus reliquus sit ipsò jure nullus, etiamsi reus in processu sit illud confessus: cum corpus delicti, seu legitima notitia commissi criminis sit fundamentum processus criminalis; ita juxta L. 1. §. item. ff. ad S. C. Sylvian. & communem, Marant. de ord. jud. p. 6. n. 17. & 18. Clar. l. c. q. 4. n. 1. Passerin. in trib. regul. q. 20. n. 2. Reiffent. h. t. num. 201. Wiestn. h. t. n. 89.

2. Resp. Secundò: Aliud est corpus delicti, seu delictum facti permanentis, quòd vestigia post se relinquit, ut homicidium, vulneratio, incendium, falsificatio monetæ; aliud delictum facti transeuntis, quòd post se nulla vestigia relinquit, ut blasphemia, injuriæ verbales, fornicatio. De priore debet Judici certò & liquidò constare per ocularem inspectionem, ita ut, si publicà famâ vel ad instantiam partis moveatur ad faciendum processum, v. g. contra homicidam vel incendiarium, ante omnem aliam informationem debeat ipsemet accedere, vel Notarium mittere ad cadaver occisi, aut ædes exultas in præsentia duorum testium inspiciendum, Clar. l. c. n. 4. idque etiamsi quis confiteatur à se occisum hominem in nemore, ei credi non debeat, nisi prius accedat aut mittat ad videndum, an ibi occisus homo, etiam faciendo exhumari cadaver, ut videat, si est vulneratus, dum homicidium est de recente, aut saltem, num reperiantur ossa ibi sepulta, Marant. cit. n. 18. cum Bald. in L. si quis testibus. in fin. c. de testibus. Quamvis tamen Reiffent. num. 206. cum Ameno asserat, processum adhuc valere, si omnia inspectione oculari, alio modo hauriatur notitia de corpore delicti. In casu tamen, ubi corpus delicti occultatum, v. g. si cadaver occisi projectum in profluentem, falsa moneta abscondita, sufficiat constare de corpore delicti per duos testes, qui homicidio interfuerunt, vel falsam monetam viderunt, vel per alias conjecturas, præsumptiones & indicia, ut Clar. l. c. Menoch. L. 1. præsumpt. 58. num. 2. Reiffent. n. 203. Sic quoque sufficit, quòd de corpore delicti facti transeuntis constet Judici per conjecturas & præsumptiones, ut probat praxis omnium tribunalium, Reiffent. n. 204. Non tamen est necesse, ut, dum Judex procedit ad delationem alterius, prius distinctam inquisitionem instituat de corpore delicti, & postea etiam de delinquente; sed potest ita examinare testes, & capere informationes uno contextu probantes delictum esse com-

missum à tali delinquente, Clar. l. c. q. 9. num. 3. Quamvis tamen Judex inquirendo ita se gerere debeat, ut prius constet, delictum esse commissum, quàm quis illud commiserit. Si tamen testes statim ipsum delinquentem denuncient, id sit per accidens, & processum non inficiat, Reiffent. h. t. n. 5.

Quæst. 49. Quenam exprimenda in interrogatione, seu inquisitione specialia, ut valeat?

R Esp. Exprimenda species facti, & præterea circumstantiæ loci & temporis, saltem anni & mensis, quo commissum delictum, juxta dicta supra de accusatione, cujus vicem supplet, & formam servat, excepta inscript. Marant. l. c. n. 37. Clar. l. c. q. 31. n. 11. Farin. pr. crim. q. 1. n. 12. id totius mundi praxi servari asserentes, Wiestn. h. t. n. 90. Reiffent. n. 210. Arg. c. libellorum. ff. h. t. & c. fin. §. libert. 2. q. 8. Ex ea ratione, quod ex tali circumstantiarum expressione sæpe suppeditetur reo medium sese, & innocentiam suam defendendi. Limitandum hoc ipsum, ut exacta illa circumstantiarum expressio non sit necessaria, ubi crimen est antiquum, & jam pridem contigit, ita, ut verisimile non sit, testes non amplius meminisse circumstantiarum, Farin. l. c. q. 64. num. 93. & 99. Alex. L. 2. conf. 65. à n. 3. apud Wiestn. h. t. n. 92. cententes ad talem oblivionem sufficere annos tres vel quinque, & quandoque pauciores valent, q. 79. n. 44. Guazz. in reor. defens. 19. c. 7. n. 4. Item si alicubi vi statuti, aut huic æquivalentis praxi tribunalium, adversus certi generis delicta v. g. usuram, concubinatum, non solet procedi contra infamatos aut graviter suspectos, non nisi summarè, & inspecta sola facti veritate, Wiestn. l. c. n. 91. cit. Menoch. volum. 1. consil. 100. & 93. & Farin. Item quando crimen habet tractum, ut hæresis, usura, concubinatus aut alterius consuetudinis carnalis; ut cum Menoch. l. c. n. 91. Farin. l. c. q. 1. num. 17. Tuscho præf. v. libellus. concl. 320. n. 31. Wiestn. l. c. n. 93. Reiff. l. c.

Quæstio 50. Quenam proponi debeant ei, qui inquiritur, & communicari?

R Esp. Primò, in inquisitione speciali reo citato præsentem ante inquisitionem exponenda sunt capitula, id est, omnia, super quibus exigente fama, vel instantia partis (dum nimirum denunciatus est) inquirendum est, nec non solùm depositiones, seu dicta testium, sed & nomina eorum publicanda reo, ut appareat, quid & à quo dictum; & hæc, ut reus habeat facultatem se defendendi, opponendo exceptiones, quæ si legitime, à Judice recipiendæ; ita ferè habet textus, c. qualiter. 24. h. t. & secundùm illud Marant. l. c. n. 10. Dicitur autem primò: in inquisitione speciali, quia in inquisitione generali, ubi non est persona certa inquirenda, cui dentur capitula, id opus non est, Abb. in cit. c. qualiter. n. 11. & 13. Pirh. h. t. n. 60. n. 13. Dicitur secundò: ante inquisitionem: quia, si prius fiat inquisitio, & postea traduntur capitula, nihil agitur, cum pervertatur ordo, Pirh. l. c. cum host. in cit. c. qualiter. v. fuerit, & Jo. Andr. ibidem n. 25. v. fuerit. Dicitur tertio: nomina testium publicanda. (hi enim in judicio inquisitionis recipiuntur etiam licet non contestata; cujus contrarium est in aliis judiciis putæ accusationis & denunciationis, c. §. sunt & alii, ut lite non contest. Pirh. h. t. n. 76.) quod limitandum; nisi illis exinde grave periculum imminet, ne aliàs multi testes se subtraherent, & veritatem

tatem dicere timerent, cum gravi præjudicio reipublicæ, Clar. l. c. 9. 49. n. 3. Barbof. in c. fin. de heret. in 6. arg. ejusdem c. Unde Reiffenst. h. t. n. 209. ait: in processu regularium ordinariè non publicari nomina testium. De cætero valituram inquisitionem factam super veritate criminis non præcedente inquisitione super infamia, si tradita non sint capitula reo de hoc non excipiente; quia traditio capitulorum non pertinet ad substantiam inquisitionis, adstruit Pirh. n. 63. not. 2. in fin.

2. Resp. Secundò: Communicanda præterea reo copia repertorum in processu diffamatorio, saltem in foro ecclesiastico, & in terris subjectis Ecclesiæ, in quibus servatur jus canonicum, quia, ut constat ex c. qualiter, & quando. h. t. ubi: quia utrumque nimirum capitulorum & repertorum dationem, seu communicationem requirit Pontifex, unum sine altero non sufficit, Marant. l. c. n. 9. & 10. quem vide. Si verò instituta inquisitio generalis judicialiter, id ipsum examinandis & interrogandis indicandum, ut videant, quomodo respondere possint & debeant, cum non una eademque potestas detegendi crimina in inquisitione judiciali & parerna, Reiffenst. n. 168.

Quest. 51. An & quis ordo judicarius servandus in iudicio inquisitionis specialis, ut valeat.

1. **R**esp. Primò in genere: Ordo judicialis servandus in iudicio inquisitionis, saltem contra sæculares, sicut in aliis iudiciis ordinatis, ita ut, si non servetur, processus non valeat; & si reus non reclamavit ab initio, sibi præjudicavit, Gl. in c. 22. h. t. v. non servatum. Host. ibid. v. non servatum. & v. finale. Joan. Andr. ibid. n. 2. Dixi: saltem contra sæculares, nam in instituta contra regulares, ordo juris non ita accuratè servandus quoad solennitatem seu subtilitatem iudicii, quæ in causis regularium remittuntur, non autem quoad veritatis probationem, Pirh. h. t. n. 78. cum Host. & Jo. Andr. arg. Clem. de V. S. Ad hæc, cum Prælati regulares conventuales, qui per electionem canonicam instituuntur, facilius ab administratione removeantur, quàm Prælati sæculares, causæ & probationes sufficiunt in inquisitione contra eos, in ordine ad hanc amotionem, Host. in cit. c. qualiter. v. facilius. Jo. Andr. ibid. n. 31. Priores verò claustrales & officiales minores nullo servato juris ordine ad libitum Abbatis amoveri possunt. c. 6. §. tales. de statu monach. Fagnanus in cit. c. qualiter. num. ult. Ac denique, quia contra regulares non tot reperiuntur exceptiones, quàm contra sæculares, & in ipsis exceptionibus non est necessarium, ita exactè formam & ordinem procedendi servare, ut Host. l. c. v. liberior. Jo. Andr. l. c. n. 31.

2. Resp. Secundò in particulari: Præcedendo à iudicio Inquisitionis contra regulares, sive Judex procedat ex mero officio, sive ad instantiam partis, ante omnia constare ei debet de corpore delicti. Dein si ex mero officio procedit, debet sumere & habere informationem & probationem de fama, in casu, quo ea requiritur. Tertiò debet citari reus, eique proponi capitula, super quibus exigente fama aut instantia partis inquirendum, nec non depositiones testium, & quandoque eorum nomina, ac denique recipere, audire & examinare rei exceptiones ac defensiones: uti singula hæc ferè constant ex antecedentibus. Unde jam, licet si eorum unum omittatur, (salvis limitationibus, quæ in præcedentibus, eorum ferè singulis oppositæ sunt) vel de-

bitus earum ordo non servetur, reusque desuper non reclamet, seu excipiat & protestetur, processus non sit nullus; ita ut ex eo impugnari amplius nequeat, postquam reus sponte & sine tortura crimen confessus, juxta clarum textum c. 1. & 2. h. t. in 6. Barbof. in cit. c. 1. Masc. de probat. concl. 363. n. 34. Reiffenst. h. t. n. 214. & 215. Erit tamen nullus, si reus ab initio reclamet, de non servato ordine, aut aliquo requisitorum omisso, juxta c. 22. h. t. Ac proinde c. qualiter monentur Inquisitores, ut, si prædictum ordinem non servaverunt, sele prudenter & cautè corrigant, hinc expressis: non pudeat vos errorem vestrum corrigere, qui positis estis, aliorum errores corrigere; quoniam ex his, qua inordinatè sunt acta, non potest ordinabiliter agi: etiam corrigendo sententiam tuam definitivam, si erravit in iudicando. Intellige tamen, dum Inquisitor est generalis, seu delegatus ad universitatem causarum, utpote ejus officium non expirat latè sententiæ, sicut contingit in delegato ad unam tantum causam; qui propterea non potest sententiam definitivam à se perperam latam in iudicando corrigere; qui tamen, etiam si solum erraverit in modo procedendi, potest errorem corrigere; ita Pirh. h. t. n. 66. cum Glos. in cit. c. qualiter. 17. h. t. & Abb. ibid. n. 2. & 3. procedendo tamen, ut dictum paulò ante, prudenter & cautè, ne vilescat eorum autoritas, quod fit, si neque fateantur, neque pertinaciter defendant suum errorem, sed de novo servato juris ordine procedant, vel ad tempus omnino supersedeant; ut Host. in c. cit. c. 17. v. supersedeant. Abb. ibid. n. 1. Pirh. h. t. n. 65.

Quest. 52. An inquisitus & interrogatus teneatur dicere veritatem, aut liceat eum inducere blandis verbis, aliisque mediis ad eam dicendam: & num eidem imponi possit juramentum de dicenda veritate, & quid, si perjurium committat?

1. **R**esp. Ad primum satis dictum ad L. 2. t. de confess. quæ vide.

2. Resp. Ad secundum affirmativè, modò absit mendacium, aut falsa promissio levioris pænæ, impunitatis, aut alterius gratiæ, Farin. pr. crim. p. 3. q. 81. n. 306. probaturque id ipsum exemplo Salomonis, 3. Reg. 3. ubi ad eruendam veritatem ex materna affectione simulavit dividi infantem. Sed neque falsa spe, elicitæ confessionis veritatis, reus ad ordinariam pœnam condemnari potest, Reiffenst. h. t. n. 225. & alii.

3. Resp. Ad tertium quoque affirmativè cum Bart. L. inter omnes. §. rectè, in fin. ff. de furtis. & Clar. §. fin. q. 45. n. 9. Arg. c. qualiter 17. & c. cum dilecti. h. t. confirmaturque id ipsum praxi inveterata omnium utriusque fori tribunalium. De qua consuetudine, utpote præbente, anam multis perjuris, etsi conqueratur Clarus cum aliis præsertim Theologis, ait tamen, se non audere, nec alios Judices debere recedere ab illa consuetudine. Ad ditque Reiffenst. n. 221. in praxi criminali sui ordinis dictum juramentum expressè præscribi.

4. Resp. Ad quartum: De jure communi, si reus depositum hoc juramentum transgreditur respondendo falsum in foro externo, propterea pœnas nullas incurrit, arg. L. 2. c. de rebus cred. Clar. l. c. num. 10. dicens, in hoc neminem contradicere; quamvis q. 21. n. 39. addat, convictum respondisse falsò, posse postmodum torqueri: si tamen alicubi